

Karadeniz Bölgesi'nde Bahçe Bitkilerinin Mevcut Durumu ve Potansiyeli

Mustafa AKBULUT*¹

Nalan BAKOĞLU¹

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ziraat ve Doğa Bil. Fak. Bahçe Bitkileri Bölümü Katori Mevkii 53300 Pazar/Rize

Arzu KARATAŞ¹

Damla TURAN BÜYÜKDİNÇ¹

Keziban YAZICI¹

Burcu GÖKSU¹

* Sorumlu Yazar

e-posta: makbuluttr@gmail.com

Geliş Tarihi: 30 Ekim 2015

Kabul Tarihi: 11 Aralık 2015

Özet

Karadeniz Bölgesi mevcut ekolojik özellikleri, farklı coğrafik yapısı ve çeşitli tarımsal ürünleri ile gerçekten detaylı çalışmaların ortaya konulması gereken bir bölgemizdir. Karadeniz Bölgesi'nde Batı, Orta ve Doğu Karadeniz Bölgelerindeki alanlarında mevcut bahçe bitkilerinin üretim potansiyeli ve projeksiyonları da birbirinden farklılıklar göstermektedir. Ayrıca, ülkemizin üretim, ticaret ve ihracatında önemli yere sahip fındık ve çay da bu bölge içerisinde yetiştirilmektedir. Karadeniz Bölgesi'nin aynı Çarşamba Ovası ve Bafra Ovası gibi büyük 2 ovayı kapsamaması ile de üretim potansiyeli yüksek bir alandır. Bu çalışmada Karadeniz Bölgesindeki meyve, sebze ve süs bitkileri üretiminin durumu ve gelecekteki potansiyeli detaylı olarak ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karadeniz Bölgesi, Bahçe Bitkileri, Potansiyel

Current Status and Future Potential of Horticultural Plants in The Black Sea Region

Abstract

Black sea region with ecological characters, different geographical nature and various agricultural products is the region on which needs to be done comprehensive studies. The crop production potential of the horticultural plants and their projections show differences in the Black Sea region (West, East, and Middle Black Sea). Moreover tea and hazelnut, which are the economical products, are grown in this region. The Black Sea region has a high production potential with two large platos, covers by Çarşamba and Bafra. In this study, fruit, vegetable and ornamental plants' production statement in the Black Sea region was comprehensively evaluated.

Keywords: The Black Sea Region, Horticultural Plants, Potential

GİRİŞ

Türkiye bahçe bitkileri üretiminde dünyada önde gelen ülkelerden birisidir. Ülkemizin Bahçe bitkileri üretimi içerisinde de Karadeniz Bölgesi farklı coğrafi yapısı ve ekolojik özellikleri ile özellikle ayrı bir yere sahiptir. Bu kapsamda Karadeniz Sahili boyunca uzanan ve yer yer geçiş bölgelerine de sahip olan bölgede en önemli karakteristik Bahçe Bitkileri ise Çay ve Fındık'tır. 2014 yılı verilerine göre, Türkiye üretiminde Karadeniz Bölgesi İlleri (Amasya, Artvin, Bartın, Bayburt, Bolu, Çorum, Düzce, Giresun, Gümüşhane, Karabük, Kastamonu, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon ve Zonguldak) meyve üretiminin % 12,6'sını (2.062.592 ton), sebze üretiminin % 11,37'sini (3.215.033 ton) ve süs bitkisi üretiminin % 1,05'ini (16.327.119 adet) karşılamaktadır. Türkiye üretim alanları içerisinde Karadeniz Bölgesi Üretim alanları olarak bakıldığında meyve üretim alanlarının % 29,9'unu (6.811.396 da), sebze üretim alanlarının % 14,8'ini (1.122.766 da) ve süs bitkisi üretim alanlarının % 2,9'unu (1.422 da) kapsamaktadır. Bu yönüyle de Karadeniz Bölgesi Bahçe Bitkileri üretimi ve alanları açısından önemli potansiyele sahip bir bölgemiz olduğu görülmektedir [1].

Ülkemiz bahçe bitkileri üretimi ve dışsatımında önemli potansiyele sahip olmasına karşın, üretimde sağlanan ge-

lişmeler dışsatıma yeterince yansıtılmamaktadır. Bugün gelinen noktada bahçe bitkileri üretiminde pek çok teknik ve ekonomik sorun ile karşılaşılacak birlikte bu sorunların çözümü için yeterli bilgi birikiminin ve kısmen de elverişli ortamın bulunduğu söylenebilir. Bahçe bitkileri üretimini sınırlayan ve gelişimini belirleyecek temel unsurlar pazarlama ve örgütlenmedir [2].

Dünya üretiminde 6. sırada yer alan ülkemizin geleneksel ihracat ürünlerinden biri olan çay, Doğu Karadeniz Bölgesi bitkisel üretiminde önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde çay üretimi 1924 yılında başlamış, ilk yaş çay yaprağı işleme fabrikası 1947 yılında Rize'de kurulmuştur. 1950'li yıllarda kuru çay üretimi 25.000 tonun altında gerçekleşirken, yıllar içerisinde artarak 2013 yılında 225 bin tona, 2014 yılında ise 245 bin tona yükselmiştir. Çay, öz kaynakların değerlendirilmesinde, istihdam yaratmada, diğer sanayi dallarına hammadde temin etmede ve yüksek katma değeriyle Doğu Karadeniz Bölge halkının ve çiftçilerin hayatlarını sosyal, ekonomik ve çevresel boyutta önemli derecede etkileyen önemli bir üründür [3].

Karadeniz Bölgesi Çay dışında, sert kabuklu meyvelerden fındık ve kestane yetiştiriciliği için en uygun ekolojik koşullara sahip olduğu belirtilmiştir. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde ise ekonomik anlamda sadece Satsuma mandarini

yetiştiriciliği yapılmakta olduğu belirtilmiştir [4].

Yapılan anket çalışmaları bölgedeki seracılığın Samsun ve Ordu illerinde önemli bir gelişme gösterdiğini ortaya koymuştur. Seracılık konusunda yöre çiftçilerinin yeterli bilgi birikimine ulaşamamış olması ve modern sera teknolojisinin ve altyapısının gelişmemiş olması bölgedeki Seracılığın en önemli dar boğazı olarak gözlenmiştir. Bölgedeki yetiştiriciliğin diğer bölgelerle rekabet edebilecek düzeye gelememesi ve ısıtma giderlerinin yüksek oluşu gelişmeyi sınırlayan önemli parametrelerdendir. Bölgede ilkbahar ve sonbahar turfandacılığı belirli bir ivme kazanmıştır [5].

Karadeniz Bölgesi Sebzeçilik durumu ile ilgili çalışmada, sebzeçiliğin aile ihtiyacını karşılamaya yönelik ev yakınlarında, küçük alanlarda yapılmakta olduğu belirtilmiştir. Rize ilinin bol yağışlı ve yüksek nem içeriği nedeniyle hastalık ve zararlıların yoğun olmasının, toprakların aşırı gübrelenmesi sonucu asidik bir hal almasının sebze yetiştiriciliğinin gelişmesinde öne çıkan engeller olduğu bildirilmiştir. Buna rağmen, organik sebze üretimi içinde önemli fırsatlar olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, mantar yetiştiriciliği gibi bölgeye uygun ürünlerin yetiştirilmesi, öncesinde denemelerin yapılarak sonuçların üreticiye yansıtılması sebzeçilik faaliyetini artırılabilir olduğu ve dikey yetiştiricilik gibi üretim sistemleri üreticiye tanıtılarak bilgilendirme yapılabileceği belirtilmiştir [6].

Çarşamba'da yapılan bir araştırmada meyve ve sebzelerin tür ve çeşitlerinin tespitinde en önemli faktörün üretim alışkanlıkları olduğu görülmektedir. Bunu bir önceki yıl fazla gelir getiren ürünlerin tercih edilmesi takip etmektedir. Bu durum üreticilerin üretim kararlarını alırken ekonomik şartları dikkate almaya çalıştıklarını, ancak üretim alışkanlıklarının kolay kolay terk edilemediğini göstermektedir. Yetiştiriciliği yapılan bazı sebze ve meyve bazı türlerinde 12'yi bulan çeşit kullanılmaktadır. Aynı türe ait çok fazla çeşidin yetiştirilmesi, iç pazara sunulan ürünlerde standardizasyonu engellemektedir [7].

Bir araştırma da Çay ve Fındık üretiminin bölgede Organik olarak yapılabileceğini, bu ürünler dışında elma, armut, kivi, kiraz, erik, ceviz, mandarin, dut, incir, portakal, üzüm, trabzonhurma, ayva, maviyemiş, kayısı, çilek, kıvılcık, zeytin, şeftali, nar, yenidünya, böğürtlen, gibi meyve türlerinde de organik üretimin bölgede mevcut olduğu belirtilmiştir. Karadeniz Bölgesinde meyvelerin organik üretim potansiyelinin oldukça yüksek olduğu belirtilmiştir [8].

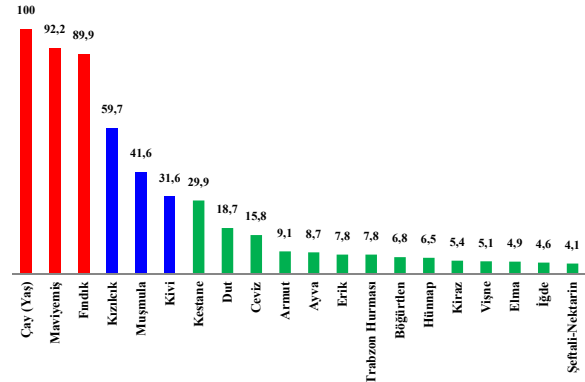
BULGULAR VE TARTIŞMA

Karadeniz Bölgesi Meyve Üretimi

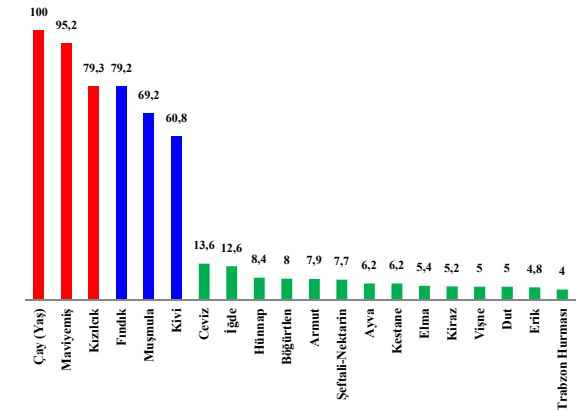
Karadeniz Bölgesi'nde en çok üretilen Bahçe Bitkileri Çay ve Fındıktır. Türkiye Çay üretiminin ve alanının tamamı (% 100) ve Fındık üretiminin % 89,9'u ve alanının % 79,2'si Karadeniz Bölgesi'ndedir. Çay bölgede 760.494 da alanda ve 1.266.302 ton üretimle en fazla Rize, Trabzon ve Artvin illerinde yetiştirilmektedir. Fındık 5.553.175 da alanda 370.364 ton üretimle en fazla Ordu, Samsun, Bartın, Düzce, Giresun illerinde üretilmektedir (Çizelge 1,Çizelge 2,Tablo 1, Tablo 2).

Bu meyvelerin dışında Karadeniz Bölgesi'nde Maviyemiş 500 da alanda (ülke üretiminin % 95,2'sini) 166 ton üretilmekte (ülke üretiminin (% 92,2'si) Rize ve Trabzon illerinde üretilmektedir. Kızılcık, 1.198 da alanda (% 79,3) ve 6.556 ton (% 59,7) olmak üzere Bolu, Samsun ve Zonguldak illerinde üretilmektedir. Muşmula, 312 da alanda (% 69,2) ve 1.718 ton (% 41,6) olarak Samsun, Sinop ve Düzce'de

üretilmektedir. Kivi 13.482 da alanda ve 10.056 ton (% 31,6) olarak Rize, Ordu ve Trabzon illerinde üretilmektedir. Bu meyve türlerine ilave olarak Kestane, Dut, Ceviz, Armut, Ayva, Erik, Trabzonhurma, Böğürtlen, Hünnap, Kiraz, Vişne, Elma, İğde, Şeftali-Nektarin bölgede yetiştirilmektedir (Çizelge 1,Çizelge 2,Tablo 1, Tablo 2).

Çizelge 1. Karadeniz Bölgesi Meyve Üretiminin Türkiye Üretimindeki Oranı (%)

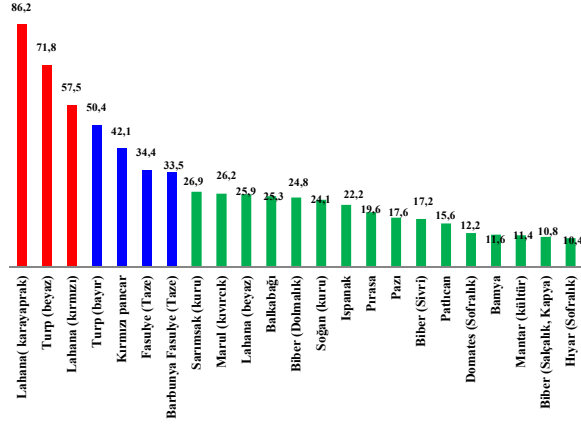
Çizelge 2. Karadeniz Bölgesi Meyve Alanlarının Türkiye Meyve Alanlarına Oranı (%)

Karadeniz Bölgesi Sebze Üretimi

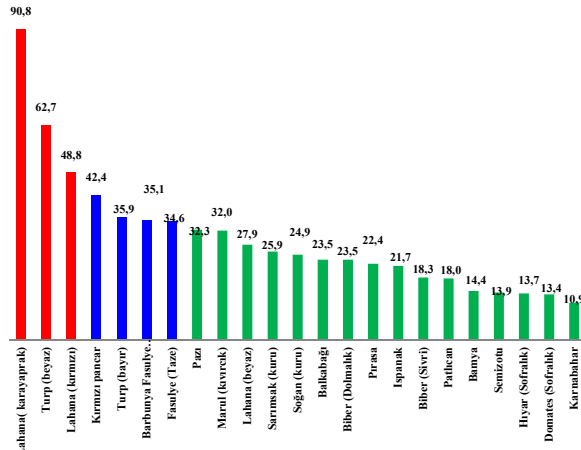
Karadeniz Bölgesi Sebze yetiştiriciliği açısından özellikle Orta Karadeniz Bölgesi'nde Çarşamba ve Bafra Ovalarına sahip Samsun ili ve sebze yetiştiriciliği için uygun iklim ve toprak yapısına sahip Tokat ili öne çıkan illerdir. Bölgede en çok üretilen sebze 966.212 ton ile sofralık domatestir (Tablo 2).

Sebze üretiminde Türkiye üretimine oranlandığında ise Lahana (karayaprak), Turp (beyaz), Lahana (kırmızı), Kırmızı Pancar, Turp (bayır), Fasulye (taze) ve Barbunya Fasulye (taze) başta gelen sebze türleridir. Lahana (karayaprak) 53.747 da alanda (% 90,8) ve 63.508 ton (% 86,2) üretim ile başta Samsun, Giresun ve Trabzon illeri karşılamaktadır. Turp (beyaz) 270 da alanda (% 62,7) ve 800 ton (% 71,75) üretimle Samsun ili tamamının gerçekleştirildiği ilimizdir. Lahana (kırmızı) 23.843 da (% 48,8) alanda ve 94.362 ton (% 57,5) üretim özellikle Samsun ve Tokat illerinde gerçekleştirilmektedir. Diğer sebze türlerinden Kırmızıpancar 3.015 da alanda (% 42,1) ve 1010 da alanda (% 42,4) başlıca Samsun ilinde; Turp (bayır) 3.481 da alanda (% 35,9) ve 11.057 ton (% 50,4) başlıca Samsun ve Amasya illerinde; Fasulye (taze) 173.782 da alanda (% 34,6) ve 219.405 ton (% 34,4) başlıca Samsun ve Tokat illerinde; Barbunya Fasulye (taze) 28.508

da alanda (% 35,1) ve 25.837 ton (% 33,5) başlıca Samsun ve Tokat illerinde üretilmektedir. Bu sebze türlerine ilave olarak Sarmısak (kuru), Marul (kivircik), Lahana (beyaz), Balkabağı, Biber (dolmalık), Soğan (kuru), Ispanak, Pırasa, Pazı, Biber (sivri), Patlıcan, Domates (sofralık), Bamya, Mantar (kültür), Biber (salçalık, kapy) ve Hıyar(sofralık) bölgede yetiştirilmektedir (Çizelge 3, Çizelge 4, Tablo 3, Tablo 4).

Çizelge 3. Karadeniz Bölgesi Sebze Üretiminin Türkiye Üretimindeki Oranı (%)

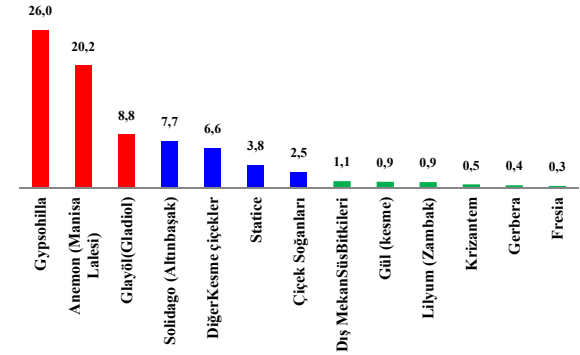

Çizelge 4. Karadeniz Bölgesi Sebze Alanlarının Türkiye Sebze Alanlarına Oranı (%)

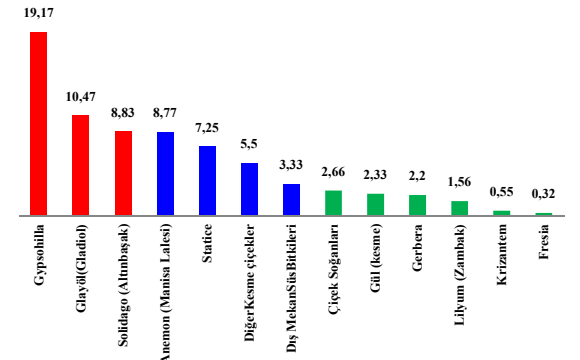
Karadeniz Bölgesi Süs Bitkileri Üretimi

Karadeniz Bölgesi'nde Bahçe Bitkileri açısından en az gelişme süs bitkileri alanındadır. Süs Bitkileri üretiminde Gysohilla, Anemon (Manisa Lalesi) ve Glayöl (Gladiol) ön plana çıkmakta olup, yoğun olarak süs bitkileri üretimi Tokat, Samsun, Trabzon ve Kastamonu illerinde yapılmaktadır. Gysohilla 48740 da alanda (% 19,2) ve 4.513.218 adet (% 26,0) başta Tokat ilinde; Anemon (Manisa Lalesi) 1000 da alanda (% 8,8) ve 300.000 adet (% 20,2) tamamı Tokat ilinde ve Glayöl (Gladiol) 43.050 da alanda (% 10,5) ve 925.600 adet (% 8,8) başlıca Tokat ve Ordu illerinde yetiştirilmektedir. Bunların dışında Solidago (Altınbaşak) 10300 da alanda (% 8,8) ve 1.265.000 adet (% 7,7) Tokat ve Samsun illerinde; DiğerKesme çiçekler 23.230 da alanda (% 5,5) ve 1.756.300 adet (% 6,6) Kastamonu ve Samsun illerinde; Statice 2.000 da alanda (% 7,3) ve 8.000 adet (% 3,8) ile Samsun ilinde üretilmektedir. Bu süs bitkisi türlerine ilave olarak Çiçek Soğanları, Dış Mekan Süs Bitkileri, Gül (kesme), Lilyum

(Zambak), Krizantem, Gerberave Fresia yetiştiriciliği de yapılmaktadır (Çizelge 5, Çizelge 6, Tablo 5, Tablo 6).

Çizelge 5. Karadeniz Bölgesi Süs Bitkileri Üretiminin Türkiye Üretimindeki Oranı (%)

Çizelge 6. Karadeniz Bölgesi Süs Bitkileri Alanlarının Türkiye Süs Bitkisi Alanlarına Oranı (%)

SONUÇ

Karadeniz Bölgesi bahçe bitkileri açısından değerlendirildiğinde bölgedeki temel bahçe bitkileri Çay (ülkemiz üretim ve alanın % 100'ü) ve Fındık (ülkemiz üretiminin % 89,9 ve alanın % 79,2) olup, diğer ürünler bölgede ek gelir getirecek ürünler kapsamında değerlendirilmektedir.

Meyvelerden Çay ve Fındık dışında ülke üretiminde ve alanlar bazında incelendiğinde diğer bölgelere göre avantajlı ve üretim potansiyeli bulunan ürünler Maviyemiş (% 92,2), Kızılıncık (% 59,9), Zeytin (% 53), Muşmula (% 41,6) ve Kivi (% 31,6)'dir. Bunlar yanında Kestane, Dut, Ceviz, Armut, Ayva, Erik, Trabzonhurma, Bögürtlen, Hünnap, Kiraz, Vişne, Elma, İğde, Şeftali ve Nektarin'dir. Sebzelere üretim potansiyeli bulunanlar Lahana (Karayaprak) (% 86,2), Turp (Beyaz) (% 71,8), Lahana (Kırmızı) (% 57,5) başta olmak üzere Turp (Bayır) (% 50,4), Kırmızı Pancar (% 42,1), Fasulye (Taze) (% 34,4) ve Barbunya Fasulye (Taze) (% 33,5)'dir. Süs Bitkileri içerisinde bölgede en önemli ürünler Gypsophilla (% 26) ve Anemon (Manisa Lalesi) (% 20,2)'dir. Bu süs bitkilerinin dışında Glayöl (Gladiol), Solidago (Altınbaşak), Diğer Kesme Çiçekler, Statice ve Çiçek Soğanları da bölgede üretim üstünlüğüne sahip türlerdir.

Bu çalışmada Karadeniz Bölgesi doğusundan batısına kadar uzanan geniş bir coğrafyada ve farklı özelliklere sahip alanlarda Çay ve Fındık dışında da bilinenlerin aksine diğer bölgelerle Bahçe Bitkileri açısından özellikle organik yetiştiricilikle rekabet edebilecek potansiyele sahip olduğu, bu potansiyelin geliştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Ayrıca, bölgede mevcut bahçe bitkileri türlerinin ıslahı ve üretme

kazandırılması sonucunda da, diğer bölgelerimizde de katkı yapabilecek bir imkan olduğu da görülmektedir.

KAYNAKLAR

[1] TÜİK (2015). Türkiye İstatistik Kurumu Web Sayfası. Bitkisel Üretim İstatistikleri. <http://biruni.tuik.gov.tr/bitkiselapp/bitkisel.zul>

[2] Yılmaz, İ., C. Sayın, B. Özkan ve C.F. Karadeniz, 2013. Türkiye'de Bahçe Bitkileri Sektörünün Analizi, *Türkiye IV. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi*, 08-12 Eylül, Antalya, 2003.

[3] Yazıcı, K. Akbulut, M., Göksu, B., Bakoğlu, N., 2015. *Çay Üretiminde Değişimler ve Modern Yaklaşımlar. VII. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi. 25-29 Ağustos 2015, Çanakkale*

[4] Gülcan, R., Tekintaş, F.E., Mısırlı, A., Sağlam, H., Günver, G., Adanacıoğlu, H., 2000. Meyvecilikte Üretim Hedefleri. ZMO Tarımsal Kongre Cilt 1. 2000. 587-612 sy. .

[5] Cemek, B., Demir, Y., 1999. Karadeniz Bölgesi Seracığının Mevcut Durumu, Sorunları ve Geliştirme Olanakları. Tr. J. of Agriculture and Forestry 23 (1999) Ek Sayı 2, 431-439.

[6] Karataş, A., Güvenç, İ., Yaralı, F., 2015. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Organik Sebze Tarımı Potansiyeli ve Mevcut Durumu. Doğu Karadeniz 2. Organik Tarım Kongresi. 6-9 Ekim 2015, Pazar/RİZE.

[7] Yulafçı, A., Cinemre, H.A. 2007. *Çarşamba Ovasında Yaş Meyve Ve Sebze Pazarlama Sorunları Ve Çözüm Önerileri*. OMÜ Zir. Fak. Dergisi, 2007,22(3):260-268.

[8] Akbulut, M., Yazıcı, K., Bakoğlu, N., Göksu, B., 2015. Doğu Karadeniz Bölgesi Organik Meyve Yetiştiricilik Potansiyelinin İncelenmesi. Doğu Karadeniz 2. Organik Tarım Kongresi. 6-9 Ekim 2015, Pazar/RİZE.

Tablo 1. Karadeniz Bölgesi Meyve Üretim Değerleri (Ton) (TÜİK, 2015)

Çeşit	Karadeniz İlleri	Türkiye	%
Çay	1.266.302	1.266.311	100,0
Maviyemiş	166	180	92,2
Fındık	370.264	412.000	89,9
Kızılıçık	6.556	10.982	59,7
Muşmula	1.718	4.134	41,6
Kivi	10.056	31.795	31,6
Kestane	19.066	63.762	29,9
Dut	11.746	62.879	18,7
Ceviz	28.550	180.807	15,8
Armut	42.279	462.336	9,1
Ayva	9.285	107.243	8,7
Erik	20.797	265.490	7,8
Trabzon Hurması	2.619	33.470	7,8
Böğürtlen	163	2.402	6,8
Hünnap	16	248	6,5
Kiraz	24.092	445.556	5,4
Vişne	9.265	182.577	5,1
Elma	121.709	2.480.444,00	4,9
İğde	187	4.093	4,6
Şeftali-Nektarin	25.191	619.495	4,1

Tablo 2. Karadeniz Bölgesi Meyve Üretim Alanları (da) (TÜİK, 2015)

Çeşit	Karadeniz İlleri	Türkiye	%
Çay	760.494	760494	100,0
Maviyemiş	500	525	95,2
Kızılıçık	1.198	1.511	79,3
Fındık	5.553.175	7.011.413	79,2
Muşmula	312	451	69,2
Kivi	13.482	22.189	60,8
Ceviz	94.288	693.947	13,6
İğde	16	127	12,6
Hünnap	51	604	8,4
Böğürtlen	204	2.550	8,0
Armut	19.336	244.741	7,9
Şeftali-Nektarin	33.891	440.698	7,7
Ayva	3.334	53.982	6,2
Kestane	6.946	111.164	6,2
Elma	92.824	1.714.169,00	5,4
Kiraz	40.806	790.420	5,2
Vişne	10.924	217.033	5,0
Dut	1.037	20.773	5,0
Erik	9.692	200.271	4,8
Trabzon Hurması	821	20.619	4,0

Tablo 3. Karadeniz Bölgesi Sebze Üretim Değerleri (Ton) (TÜİK, 2015)

Çeşit	Karadeniz İlleri	Türkiye	%
Lahana(karayaprak)	63508	73.643	86,2
Turp (beyaz)	800	1.115	71,8
Lahana (kırmızı)	94362	164.069	57,5
Turp (bayır)	11057	21.938	50,4
Kırmızı pancar	3015	7.161	42,1
Fasulye (Taze)	219405	638.469	34,4
Barbunya Fasulye (Taze)	25837	77.051	33,5
Sarımsak (kuru)	24491	91.000	26,9
Marul (kivircik)	45116	172.207	26,2
Lahana (beyaz)	127734	492.610	25,9
Balkabağı	23712	93.672	25,3
Biber (Dolmalık)	97101	391.009	24,8
Soğan (kuru)	430507	1.790.000	24,1
Ispanak	46094	207.676	22,2
Pırasa	43801	223.303	19,6
Pazı	1069	6.060	17,6
Biber (Sivri)	155692	907.126	17,2
Patlıcan	128852	827.380	15,6
Domates (Sofralık)	966212	7.935.110	12,2
Bamya	3842	33.103	11,6
Mantar (kültür)	441	3.876	11,4
Biber (Salçalık, Kapyra)	89569	829.809	10,8
Hıyar (Sofralık)	176263	1.701.708	10,4

Tablo 4. Karadeniz Bölgesi Sebze Üretim Alanları (da) (TÜİK, 2015)

Çeşit	Karadeniz İlleri	Türkiye	%
Turp (beyaz)	270	431	62,7
Kırmızı pancar	1010	2.381	42,4
Turp (bayır)	3481	9.686	35,9
Barbunya Fasulye (Taze)	28508	81.178	35,1
Fasulye (Taze)	173782	501.767	34,6
Lahana (beyaz)	39131	140.133	27,9
Sarımsak (kuru)	27322	105.572	25,9
Soğan (kuru)	149698	600.441	24,9
Balkabağı	9601	40.816	23,5
Biber (Dolmalık)	35484	151.025	23,5
Pırasa	17797	79.607	22,4
Biber (Sivri)	57328	313.431	18,3
Patlıcan	43758	242.919	18,0
Bamya	9288	64.707	14,4
Hıyar (Sofralık)	42712	312.954	13,7
Domates (Sofralık)	165040	1.230.976	13,4
Karnabahar	7685	70.587	10,9

Tablo 5. Karadeniz Bölgesi Süs Bitkileri Üretim Sayısı(a-det) (TÜİK, 2015)

Çeşit	Karadeniz İlleri	Türkiye	%
Gypsohilla	4513218	17.353.208	26,0
Anemon (Manisa Lalesi)	300000	1.488.000	20,2
Glayöl(Gladiol)	925600	10.558.000	8,8
Solidago (Altınbaşak)	1265000	16.394.000	7,7
DiğerKesme çiçekler	1756300	26.680.400	6,6
Statice	8000	213.000	3,8
Çiçek Soğanları	757500	30.059.530	2,5
Dış MekanSüsBitkileri	4801895	456.026.600	1,1
Gül (kesme)	811696	87.198.996	0,9
Lilyum (Zambak)	75500	8.574.325	0,9
Krizantem	214000	42.294.975	0,5
Gerbera	508960	128.966.610	0,4
Fresia	50000	17.658.650	0,3

Tablo 6. Karadeniz Bölgesi Süs Bitkileri Üretim Alanları (da) (TÜİK, 2015)

Çeşit	Karadeniz İlleri	Türkiye	%
Gypsohilla	48740	254.305	19,17
Glayöl(Gladiol)	43050	411.000	10,47
Solidago (Altınbaşak)	10300	116.600	8,83
Anemon (Manisa Lalesi)	1000	11.400	8,77
Statice	2000	27.600	7,25
DiğerKesme çiçekler	23230	422.212	5,50
Dış MekanSüsBitkileri	1199532	35.995.684	3,33
Çiçek Soğanları	15100	567.505	2,66
Gül (kesme)	39179	1.677.912	2,33
Gerbera	25240	1.147.022	2,20
Lilyum (Zambak)	6800	435.251	1,56
Krizantem	3220	581.240	0,55
Fresia	500	156.789	0,32